บทคัดย่อ

ชื่องานวิจัย : รูปแบบการดูแลสุขภาพและความปลอดภัยอาชีวอนามัยในแรงงานนอกระบบของกลุ่มอาชีพเกษตรกรรมพื้นที่เขตเศษฐกิจพิเศษ จังหวัดเชียงราย

ชื่อผู้ศึกษา : วารุณี พันธ์วงศ์

ฐิติมา ทาสุวรรณอินทร์

กาญจนา ปินตาคำ

ธนพนธ์ คำเที่ยง

สัณห์พิชญ์ พิมูลชาติ

หน่วยงาน : คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ปีการศึกษา : 2567

การวิจัยแบบภาคตัดขวาง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความปลอดภัยอาชีวอนามัย สภาพแวดล้อมการทำงาน คุณภาพชีวิต พัฒนารูปแบบในการดูแลสุขภาพ ความปลอดภัย เพื่อเสนอแนะแนวทางการดูแลสุขภาพ ในแรงงานนอกระบบของกลุ่มอาชีพเกษตรกรรมพื้นที่เขตเศษฐกิจพิเศษ จังหวัดเชียงราย เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์กลุ่มอาชีพเกษตรกรรม จำนวน 440 คน การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารสถานบริการระดับปฐมภูมิ 3 คน และวิธีการสนทนากลุ่มอสม. 45 คน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้สถิติพรรณนาและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า แรงงานนอกระบบของกลุ่มอาชีพเกษตรกรรม ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 56.4) อายุเฉลี่ย 52 – 68 ปี (ร้อยละ 47) มีการสัมผัสสิ่งคุกคามการยศาสตร์และจิตสังคมจากสถานที่ทำงานคือการปวดเมื่อย (ร้อยละ 19.5) มีความต้องการการสนับสนุนในการดูแลสุขภาพด้านความรู้ (ร้อยละ 65.9) ข้อมูลสภาพการทำงาน/สุขภาพ/ความเจ็บป่วย/การบาดเจ็บและอุบัติเหตุ ที่เกิดจากการทำงาน มีอาการหิวน้ำ เหนื่อย เหงื่อออกมาก เป็นตะคริวบ่อยๆ (ร้อยละ 25.9) ข้อมูลปัญหาด้านการยศาสตร์ท่าทางการทำงานส่วนใหญ่ นั่ง, ยืน,เดิน, เดินยกของ (ร้อยละ34.8) ข้อมูลระดับคุณภาพชีวิตของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีคุณภาพชีวิตในระดับปานกลาง (ร้อยละ 86.6) การดูแลตนเองเมื่อเจ็บป่วยเล็กน้อยรักษาโดยแพทย์แผนปัจจุบัน (ร้อยละ 73.4) ข้อเสนอแนะแนวทางการจัดบริการอาชีวอ

นามัยในสถานบริการระดับปฐมภูมิ จากผลการสนทนากลุ่มอสม. ได้ข้อเสนอแนะ รูปแบบการจัดบริการอาชีวอนามัยเชิงรุก ลงพื้นที่บริการสุขภาพ ควรจัดนัดวันที่มีการประชุม จัดกิจกรรมให้เกษตรกรรมแบบตัวต่อตัว จัดรูปแบบการให้ความรู้ผ่านลูกหลาน เพื่อนบ้าน ใกล้เคียง จูงใจเกษตรกรรมนอกระบบเข้าร่วมกิจกรรม รูปแบบการจัดบริการอาชีวอนามัยเชิงรับ ควรทำกิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค เช่น การยืดเหยียดกล้ามเนื้อ จัดท่าทางการทำงานที่เหมาะสม การยกเคลื่อนย้ายของที่ถูกวิธี การป้องกันเส้นเลือดขอดที่ขา จัดกิจกรรมคัดกรองโรค และควรให้เจ้าหน้าที่ของ รพ.สต. และอสม. ได้รับการอบรมความรู้เฉพาะทางด้านอาชีวอนามัย กลไกการทำงาน ควรเริ่ม จาก ผู้อำนวยการ พยาบาลหรือนักวิชาการของเทศบาล พยาบาลของ รพ.สต. สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการดูแลแรงงานนอกระบบให้เข้าใจขอบเขตงานและบทบาทความรับผิดชอบ จัดงบประมาณสนับสนุน จัดเจ้าหน้าที่มาให้การสนับสนุนด้านวิชาการอย่างสม่ำเสมอ ตั้งคณะทำงานและบูรณาการการทำงานร่วมกับท้องถิ่น และทำแผนงานประจำปีร่วมกัน

คำสำคัญ: ความปลอดภัยอาชีวอนามัย, เกษตรกรรม, แรงงานนอกระบบ, พื้นที่เขตเศษฐกิจพิเศษ

Abstract

Research Title : Model of health care and occupational safety among informal workers in agricultural occupations in special economic zones Chiang Rai Province

Author : Warunee Phanwong
Thitima Thasuwanain
Kanjanar Pintakham
Thanaphon Khamthiang
Sunphich Phimoolchat

Major Field : Public Heahth, Chiang Rai Rajabhat University

Academic Year : 2024

The cross-sectional research aimed to study occupational health and safety, work environment, quality of life, and develop a health care model and safety in order to provide health care guidelines for informal workers in the agricultural occupation group in the special economic zone of Chiang Rai Province. The instruments used consisted of an interview form with a group of 440 agricultural occupational participants, an in-depth interview with 3 primary care center administrators, and a focus group discussion with 45 village health volunteers. Quantitative data were analyzed using descriptive statistics and qualitative data were analyzed using content analysis.

The research results found that the informal workers in the agricultural occupation group were mostly male (56.4 percent), with an average age of 52-68 years (47 percent), were exposed to ergonomic and psychosocial threats from the workplace,

namely pain (19.5 percent), and needed support in health care in terms of knowledge (65.9 percent). Data on working conditions/health/illness/injuries and accidents caused by work, such as feeling thirsty, tired, sweating a lot, and having frequent cramps (25.9%). Data on ergonomic problems, most commonly working postures, sitting, standing, walking, or lifting objects (34.8%). Quality of life data of the sample group, most of whom had a moderate quality of life (86.6%), self-care for minor illnesses, treatment by modern medicine practitioners (73.4%), recommendations for occupational health service provision in primary care facilities From the results of the discussion with the village health volunteers, there were suggestions for the proactive occupational health service format, going to the area to provide health services, arranging a meeting date, organizing one-on-one activities for farmers, organizing a format for providing knowledge through children, neighbors, and nearby, and encouraging informal farmers to join the activities. The form of occupational health service provision should include activities to promote health and prevent diseases, such as muscle stretching, proper working postures, correct lifting and moving of objects, prevention of varicose veins in the legs, disease screening activities, and should include staff from the sub-district health promotion hospital and village health volunteers. Receive training in occupational health and safety specific knowledge. The working mechanism should start with the director, nurse or academic of the municipality, nurse of the sub-district hospital. Create knowledge and understanding about occupational health and safety work in taking care of informal workers to understand the scope of work and roles and responsibilities. Allocate a budget to support, arrange staff to provide academic support regularly, set up a working group and integrate work with the local area, and create an annual work plan together.

Keywords: occupational safety, agricultural, Informal Workers, special economic zones